

Posudek bakalářské práce

Persuazivní strategie očkovacích kampaní proti onemocnění COVID-19, FHS UK

Vypracovala: Petra Jamrichová

Vedoucí práce: doc. PhDr. Iva Poláčková Šolcová, Ph.D.

Praha 2021

Hlavním tématem bakalářské práce je persuaze, což je aktuální a zajímavé téma právě v souvislosti s očkováním a pandemií covid-19. Teoretická část se zabývá postoji, persuazí a Cialdiniho kategorizací persuazivních technik. Stručně se věnuje i antivakcinačním postojům, faktorům ovlivňujícím akceptaci vakcíny a vlivům společnosti a persuaze na očkování. Cílem práce je identifikovat strategie persuaze v očkovacích kampaních Ministerstva zdravotnictví ČR a hlavního města Prahy.

Teoretická část je psána čtivě, příspěvek je zajímavý a rozhodně není dominantně složen z výpisků z učebnic. Místy se autorka dopouští chyb (např. behaviorální není to samé co konativní, str. 5) nebo čerpá z ne úplně nejvhodnějších zdrojů (Hartlových slovník) či ze zdrojů aktuálních (funkce postojů z 50. let minulého století apod., velmi seniorní teorie postojů ad.), ale oceňuji, že se tyto vusaté teorie snaží nahlížet právě perspektivou změny postoje. Přesto by teoretická část chtěla v dalším kvalifikačním stupni teleportovat do 21. století. Jednoznačně nejzajímavější je čtvrtá kapitola, kterou bych uvítala rozepjatou od úvodu až po diskusi. Ukazuje na nové výzkumy, čerpá z aktuálních dat a přitom odkazuje i na starší zjištění, takže je škoda, že má jen pět stránek.

Výzkumná část si klade za cíl zodpovědět, jaké persuazivní strategie Cialdiniho využívají dvě největší české očkovací kampaně proti onemocnění COVID-19, zda s nimi tyto kampaně vůbec pracují. Tady autorce musím vytknout, že vlastně nepokládá výzkumnou otázku a čtenář ji musí hledat v textu. Jádro problematizace práce se tak skryto pod vrstvou nepotřebných informací, včetně výzkumu, který autorka v práci nepředstavuje – autorka nejprve představuje metodu a pak teprve výzkumné otázky, což není moc logické (Jaké Cialdiniho persuazivní strategie využívají očkovací kampaně? Jaké persuazivní prvky má rétorika hlavních aktérů kampaní?). Materiál/vzorek, který autorka zahrnuje do analýzy je dobře a transparentně popsán a pro analýzu dostačující. Ovšem postup analýzy popsán není, respektive dostatečně není – nejsou uvedena kritéria, proč je které tvrzení považováno za ten který typ persuaze. Chybí důsledný popis kategorií, ve kterých autorka kóduje a kvantifikuje. Chybí i informace, zda jedno tvrzení může skórovat ve více kategoriích, či nikoliv apod. Postup analýzy je přitom klíčový – umožňuje posoudit věrohodnost analýzy, následovat autorky postup apod. Výsledky jsou zajímavé, ale právě kvůli chybějícímu kódovacímu schématu působí poněkud od oka a dojmologicky. Autorka by při obhajobě měla komisi jasně ukázat, jak a co bylo kódováno (vypracovat/doložit kódovací manuál).

Diskuse je pěkná, ale uchyluje se k přehnaným zobecněním, které autorka prostě nemůže na základě svých analýz tvrdit (Výsledky analýzy očkovacích kampaní ukázaly, že persuazivní techniky se využívají hojně nejenom v oblasti marketingu, ale i v oblasti, která může výrazně ovlivnit naše zdraví. Zároveň ukázaly, že persuazivní strategie ovlivňující očkovací postoje musí cílit na veřejnost specifickým a velmi opatrným způsobem; Pobuřující kampaň s fotkami mrtvých lidí, či lidí ve velmi vážném stavu, vyvolala ve veřejnosti strach a odpor, který mohl být tak silný, že mohl naopak některé utvrdit ve svém antivakcinačním postoji) – což považuji spíše za určitou školáckou nešikovnost než neochotu zůstat u svých výsledků. Své otázky zodpověděla v souhrnu výsledků a v diskusi vlastně uvádí výsledky a odpovědi na otázky, na které se neptala. Je škoda, že nezapojila do výzkumných otázek i 5C či valenci

reklamních sdělení a zbytečně si tak zkomplikovala diskusi, kterou pěkně, ale nepříliš přiléhavě napojuje na dosavadní znalost v oblasti persuaze a očkování.

Celkově ale hodnotím práci jako originální, zdařilou, čtivou, a ač se autorka dopouští několika přešlapů, práce má pár závažnějších nedokonalostí, hodnotím ji jako velmi dobrou a doporučuji ji ráda k obhajobě. Vše pokažené je věcí cviku a zkušenosti 😊.

V Praze 23.1.2022

Iva Poláčková Šolcová